

Τοπωνύμια

στα

Π Ε Τ Ρ Ω Τ Α

Περιεχόμενα

Εισαγωγή

1.ΚΑΡΑΚΟΠΕΤΡΑ

2.ΑΕΛΗ

3.ΤΡΙΑ ΠΗΓΑΔΙΑ

4.ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΣ

5.ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ

6.ΚΑΜΙΣΑ

7.ΓΚΟΥΡΤΣΕΒΙΚΟΣ

8.ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ)

9.ΚΑΡΑΒΕΛΗΣ

Εισαγωγή

Η περιοχή των Πετρωτών καλύπτει επιφάνεια 69,5 τετραγωνικών χιλιομέτρων και λόγω των εναλλαγών της ιδιομορφίας του εδάφους, υπάρχουν διάφορες τοποθεσίες με τα δικά τους ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, με συνέπεια κάθε μία να έχει και το δικό της "τοπωνύμιο".

Σημείωση: Η περιοχή χαρακτηρίζεται επίσημα ως "Ημιορεινή" και δεν έχει τα χαρακτηριστικά των ομοιόμορφων επίπεδων πεδινών εδαφών.

Τα "τοπωνύμια", είναι συνήθως "περιγραφικά" των τοποθεσιών, με ονόματα από την Ελληνική καθομιλουμένη γλώσσα ή με ονομασίες από την Ελληνική καθαρεύουσα αφού πρώτα προσαρμόστηκαν στη "ντοπιολαλιά" του τόπου.

Υπήρχαν ακόμη, σχετικά μικρός αριθμός "τοπωνυμίων", με ονομασίες που προέρχονταν από το Βουλγάρικο ή Τούρκικο λεξιλόγιο, αφού όμως πρώτα επαναδιατυπώθηκαν και προσαρμόστηκαν στην Ελληνική γλώσσα.

Για τις ονομασίες "τοπωνυμίων", που προέρχονταν ή είχαν ρίζες από ξένα λεξιλόγια, το 1969 με Βασιλικό Διάταγμα, αποφασίστηκε η μετονομασία τους.

Περί μετονομασίας θέσεων συνοικισμών, πόλεων και κωμών.

17. Αί παρά τῇ Κοινοτήτι Πετρωτῶν κατωτέρω θέσεις μετονομάζονται ὡς ἐξῆς : «Τὰς Τεπέ» εἰς «Πετροκορφή», «Παλῆ Κουρί» εἰς «Παληόδασος», «Τσαϊρούδια» εἰς «Λιβαδάκια», «Κονάκια» εἰς «Παλατάκια», «Νταουλτζῆ» εἰς «Τυμπανιστής», «Μπαϊρία,» εἰς «Υψώματα», «Τσούκα» εἰς «Ἀετοκορυφή», «Μπαραμπροῦ» εἰς «Περδικόρεμα» «Κάμισα» εἰς «Κάλαμος», «Καραβέλας» εἰς «Σκοτεινόν», «Καβάκια» εἰς «Λεύκη» καὶ «Σασλί» εἰς «Ψαθιάς».

Απόκομμα από Φ.Ε.Κ. 150Α / 1969

Σημείωση: Παρά τις μετονομασίες που ισχύουν επίσημα, στη καθομιλουμένη οι τοποθεσίες αποκαλούνται ακόμη και σήμερα με το παλιό τους όνομα.

Πληροφορία:

Κατά την απογραφή του 2001 από την Ε.Σ.Υ.Ε., η περιοχή των ΠΕΤΡΩΤΩΝ καλύπτει επιφάνεια 69,5 τετραγωνικών χιλιομέτρων (τ.χ.)

Σημείωση: Ένα τετραγωνικό χιλιόμετρο = 1.000 στρέμματα

Η κατανομή των εδαφών κατανέμεται σε:

19,8 τ.χ. (19.800 στρέμματα) με Καλλιέργειες

45,3 τ.χ. (45.300 στρέμματα) με Δάση

1,9 τ.χ. (1.900 στρέμματα) με Βοσκότοπους

2,5 τ.χ. (2.500 στρέμματα) καλύπτονται από τον Οικισμό

1.ΚΑΡΑΚΟΠΕΤΡΑ

Η αρχική παλαιά ονομασία αυτής της περιοχής των ΠΕΤΡΩΤΩΝ, ήταν **“Κορακόπετρα”**, ως τόπος που συχνάζαν τα πτηνά “Κοράκια” σε αυτήν την ορεινή βραχώδη περιοχή, που βρίσκεται τέσσερα περίπου χιλιόμετρα δυτικά του Χωριού ΠΕΤΡΩΤΑ και σε υψόμετρο 440, περίπου, μέτρων.

Πηγή: Η πληροφορία για την ονομασία δόθηκε στον ΚΩΣΤΟΓΛΟΥ ΠΑΡΑΣΧΟ, στα μέσα της δεκαετίας του 1970, από τον ΧΡΥΣΑΝΙΔΗ ΑΓΓΕΛΟ με καταγωγή από τα ΠΕΤΡΩΤΑ, κάτοικο κατ’ αρχήν ΔΙΛΟΦΟΥ και μετέπειτα ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ, που ασχολήθηκε για πολλά χρόνια με την έρευνα της ιστορίας των ΠΕΤΡΩΤΩΝ.

Σήμερα αποκαλείται “Καρακόπετρα”.

Η αλλαγή του ονόματος από “Κορακόπετρα” σε “Καρακόπετρα” έγινε, στα νεότερα χρόνια, αφού επικράτησε η άποψη ότι η λέξη “Καρακόπετρα” είναι σύνθετη από την Τούρκικη λέξη “Καρά” και την

Ελληνική λέξη “πέτρα” και μεταφράζεται συνολικά, σε “Μαύρη πέτρα”.

Από έρευνα, για την απόδοση του ονόματος "Καρακόπετρα", προκύπτουν σοβαροί λόγοι για την αμφισβήτηση της "ονοματοδοσίας" της περιοχής από τους Οθωμανούς, όπως και για την ορθή μετάφραση, τα νεότερα χρόνια στην Ελληνική γλώσσα, αφού:

- Γενικά, στα Οθωμανικά χρόνια, στην απόδοση ονομασιών, αποφεύγονταν η μίξη της Τούρκικης με την Ελληνική γλώσσα. Εάν ίσχυε η ονοματοδοσία περιοχών με μικτά ονόματα, τότε το Χωριό θα μπορούσε, αντί "Καρά μπάγ" (στα Τούρκικα σημαίνει Μαύρο αμπέλι) να έπαιρνε το όνομα "Καρά αμπέλι", με το πρώτο συνθετικό της λέξης να προέρχονταν από την Τούρκικη γλώσσα και το δεύτερο από την Ελληνική.
- Εάν ήθελαν οι Οθωμανοί την περιοχή να της δώσουν το όνομα "Μαύρη πέτρα" στην Τουρκική γλώσσα, τότε η περιοχή θα ονομάζονταν "Καρά – Τάς" (από το Kara = Μαύρη και Tas = Πέτρα).
- Πρέπει να διευκρινισθεί, αφού έχει σημασία στην μετάφραση, ότι η λέξη "Καρακόπετρα" είναι σύνθετη από τις λέξεις "Καρακο" και "Πέτρα" και όχι από "Καρα" και "Πέτρα".
- Η περιοχή, δεν κατοικήθηκε για πρώτη φορά στα Οθωμανικά χρόνια για να της δοθεί όνομα, όπως έγινε με το Χωριό "Καράμπαγ" που δημιουργήθηκε επί Οθωμανικών χρόνων και του αποδόθηκε Τούρκικο όνομα. Καταλήφθηκε από τους Οθωμανούς τον 14^ο αιώνα, ήταν όμως κατοικήσιμη και προσπελάσιμη από τα Προχριστιανικά ακόμη χρόνια, αφού σε αυτήν βρισκόταν από εκείνη την εποχή, τα γνωστά λατομεία εξόρυξης πέτρας.

Ως σημείο προσδιορισμού, προφανώς και είχε και κάποια ονομασία. Μπορούμε να υποθέσουμε ότι, μετά από κάποια διέλευση από την περιοχή Έλληνα διανοούμενου της εποχής, σε ακαθόριστο πολύ παλιό χρόνο, να αποκάλεσε την περιοχή με το χαρακτηριστικό, αρχαίο Ελληνικό, περιγραφικό όνομα "**Κορακόπετρα**" και αυτό το όνομα να καθιερώθηκε, από τους κατοίκους της περιοχής, ως "τοπωνύμιο".

Η λέξη «Καρακόπετρα», όπως και η λέξη «Κόπετρα», δεν υπάρχουν στα Ελληνικά λεξικά. Υπάρχει όμως στο Ομηρικό λεξικό, η φράση "κόρακος πέτρη".

Πηγή: Τιτής Σωτήριος - Φιλολόγος

Στην "Ομήρου Οδύσσεια", Ραψωδία Ν, στους στίχους 407- 409, αναφέρεται:

*δήεις τόν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
παρ Κόρακος πέτρη ἐπί τε κρήνη Ἄρεθούση,
ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ*

Ελεύθερη μετάφραση

*Κοντά στα γουρούνια θα τον δεις να κάθεται. Βόσκουν
κοντά στην πέτρα του Κόρακα και την Ἀρέθουσα κρήνη,
μασούνε βελανίδια, ως να χορτάσουν και πίνουν θολό νερό.*

Σημείωση: Το παραπάνω κείμενο, αναφέρεται σε Ομηρική περιοχή του Ιουνίου Πελάγους, όπου κάνει περιγραφή συμβάντος, όπως και περιγραφή του περιβάλλοντα χώρου. Στον προσδιορισμό του χώρου, αναφέρεται η τοποθεσία "πέτρα του Κόρακα", που προφανώς εννοεί την "πέτρα" όπου σύχναζαν ή διέμεναν Κοράκια.

Επειδή όπως είναι γνωστό ότι "το Κοράκι" φτιάχνει τη φωλιά του και διαμένει σε κορυφές βουνών και απόκρημνα βράχια, οι περιοχές που έχουν τις προϋποθέσεις για παρουσία και διαμονή (φώλιασμα) των Κορακιών, από τα αρχαία χρόνια, θα μπορούσαν να έχουν το περιγραφικό όνομα, "Κόρακος πέτρη".

Η φράση "Κόρακος πέτρη" με την πάροδο του χρόνου, στην καθομιλουμένη, μετατράπηκε σε "Κόρακος πέτρα" και στη συνέχεια, σε "**Κορακόπετρα**".

Τοποθεσίες με την ονομασία "**Κορακόπετρα**", που βρίσκονται σε κορυφές βουνών με βραχώδεις περιοχές, που σύχναζαν ή και που συχνάζουν κοράκια, υπάρχουν σε διάφορα μέρη της Ελλάδας.

- **Κορακόπετρα**, υπάρχει στα ΑΝΩΓΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
- **Κορακόπετρα**, υπάρχει στην περιοχή της ΛΑΡΙΣΑΣ
- **Κορακόπετρα**, υπάρχει στην περιοχή ΣΤΑΥΡΟΣ ΧΑΛΙΚΙΔΙΚΗΣ
- **Κορακόπετρα**, υπάρχει σε περιοχή της ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ

Λόγω της μορφολογίας του Ελληνικού εδάφους, πέρα από τις παραπάνω περιοχές θεωρείται βέβαιο ότι υπάρχουν και σε άλλες περιοχές τοπωνύμια με το όνομα **“Κορακόπετρα”**.

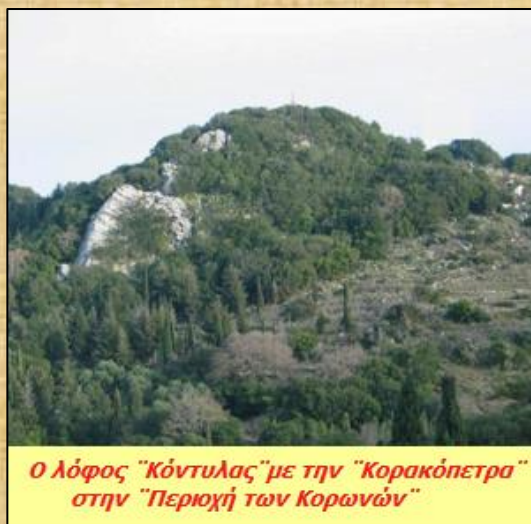

“Κορακόπετρα” αποκαλείται στην ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ, ο περίοπτος και εμβληματικός βράχος που δεσπόζει στον χώρο της περιοχής των Κορωνών (των Κοράκων, από το όνομα του πτηνού Κόραξ – Κουρούνα - Κορωνίς) στον Οικισμό των Αννινάτων, που ήταν ο κυριότερος τόπος για τις φωλιές και την αναπαραγωγή των κοράκων της περιοχής.

Οι κάτοικοι του Νησιού, επικαλούνται ότι η νήσος της “Κεφαλληνίας” είναι η Ομηρική Ιθάκη και ότι ο Όμηρος με τους στίχους του, αναφέρεται σε αυτήν την περιοχή.

Πηγή : homeriithaca.blogspot.com/2017/01/1.html

Επειδή, η περιοχή του Χωριού που σήμερα αποκαλείται “Καρακόπετρα”, είχε όλες της προϋποθέσεις (ορεινή και πετρώδης), για να της δοθεί το από αρχαίων χρόνων όνομα “Κόρακος πέτρα” (**Κορακόπετρα**), επιβεβαιώνεται ως ορθή η πληροφορία, ότι παλαιοί τοπικοί ερευνητές της ιστορίας του τόπου, κατέληγαν στην προφορική παράδοση ότι η αρχική και σωστή ονομασία της περιοχής είναι **“Κορακόπετρα”** και το όνομα “Καρακόπετρα” επικράτησε στην καθομιλουμένη για πρακτικούς λόγους (εύκολη προφορά).

Άλλωστε, στο Χωριό την ονομασία του πτηνού “Κοράκι” δεν την χρησιμοποιούσαν, αφού αυτό το πτηνό το αποκαλούσαν “Καρτάλι” ή “Κάρταλος”, από την Τούρκικη λέξη kartal (όρνιο).

Σημείωση: Μετά τα παραπάνω αναφερόμενα, πρέπει να σημειωθεί ότι ο σύγχρονος Ιστορικός ΧΟΤΖΙΔΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ με καταγωγή από τα Πετρωτά, στην παρουσίαση εργασίας του “Σχετικά με την ίδρυση του Χωριού Karabag” (Ιούλιος 1995), την περιοχή αυτή του Χωριού, την αποκαλεί και αυτός **“Κορακόπετρα”**.

Τέλος, ως μια επιπλέον απόδειξη της παράλληλης από παλιά, ονομασίας της περιοχής και με το όνομα "**Κορακόπετρα**", υπάρχει φωτογραφία του 1951, που υπάρχει χειρόγραφη σημείωση εκείνης της εποχής, με το όνομα της περιοχής "**ΚΟΡΑΚΟΠΕΤΡΑ**".

Φωτογραφία από Αρχείο ΚΕΛΕΜΙΔΗ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Σχόλιο Συντάκτη:

Σύμφωνα με τα παραπάνω αναλυτικά αναφερόμενα, η επίσημη μετονομασία της περιοχής από "Καρακόπετρα", σε "**Κορακόπετρα**", πρέπει να θεωρηθεί επιβεβλημένη, όπως και να σταματήσουν οι πλήρως λανθασμένες αναφορές του ονόματος σε Δημόσια ή Ιδιωτικά έγγραφα ως "Καρακόπετρα", ως "Μαύρη Πέτρα" ή και ως "Μαυρόπετρα".

2. ΑΕΛΗ

Η περιοχή της σημερινής πλατείας του Χωριού, στα παλιά χρόνια ονομαζόταν "Αέλη". Βρισκόταν στην άκρη του Χωριού που δεν υπήρχαν ακόμη σπίτια και σε αυτό το μέρος γινόταν καθημερινά τις πρωινές ώρες, συγκέντρωση των ζώων των Οικογενειών από τους τσομπάνηδες του Χωριού, για να τα πάνε για βοσκή.

Σύμφωνα με αφηγήσεις των παλαιών κατοίκων του Χωριού, όπως και αυτοί άκουσαν από παλαιότερους τους, η αρχική ονομασία της περιοχής ήταν "**Αγέλη**", οι κάτοικοι όμως του Χωριού στην δική τους ντοπιολαλιά καθιερώθηκε να την αποκαλούν "**Αέλη**".

Σημείωση Συντάκτη: Η λέξη **αγέλη** είναι Ελληνική λέξη που την συναντούμε στην Δημοτική αλλά και στην Καθαρεύουσα γλώσσα και σημαίνει πλήθος όμοιων ζώων ή Κοπάδι ζώων.

Οι παλαιοί κάτοικοι του Χωριού, επειδή δεν είχαν σαφείς πληροφορίες για τον λόγο της ονομασίας της περιοχής με αυτό το όνομα, ανέφεραν ότι οι παλαιότεροι από αυτούς, στις αφηγήσεις τους πιθανολογούσαν ότι τα παλιά χρόνια, επί Τουρκοκρατίας, σε κάποια πρωινή συγκέντρωση των ζώων σε αυτό το μέρος, πιθανόν να παραβρέθηκε μεταξύ άλλων και κάποιος διερχόμενος από το Χωριό “εγγράμματος” Έλληνας περιηγητής.

Σημείωση Συντάκτη: Από την εποχή που ιδρύθηκε το Χωριό (16^{ος} αιώνας) μέχρι και την ενσωμάτωση του τόπου στην Ελληνική επικράτεια, λόγω της γεωγραφικής του θέσης διέρχονταν από αυτό με προορισμό την Φιλιππούπολη ή την Αδριανούπολη, πλήθος Ελλήνων (Έμποροι, Ταξιδιώτες, αλλά και Περιηγητές).

Ενδέχεται, ο διερχόμενος εγγράμματος Έλληνας Περιηγητής που μιλούσε στην καθαρεύουσα γλώσσα, σε συζήτηση που θα έκανε με συνταξιδιώτες του ή με κατοίκους του Χωριού που βρισκόταν εκεί, προκειμένου να προσδιορίσει κάποιο συγκεκριμένο μέρος ή σημείο στην περιοχή, να υπέδειξε το μέρος που βρισκόταν τα συγκεντρωμένα ζώα και για να γίνει πιο σαφής, να πρόσθεσε κάποια φράση που να περιείχε τη λέξη “Αγέλη”, π.χ. πιθανόν να ανέφερε “. . . ΕΚΕΪ ΕΙΣ ΤΗΝ **Αγέλη** . . .”.

Κι ενώ εκείνος εννοούσε το σημείο που βρισκόταν εκείνη την ώρα το κοπάδι με τα ζώα, οι παρόντες κάτοικοι μη γνωρίζοντας την ετυμολογία αυτής της λέξης που δεν υπήρχε στο λεξιλόγιό τους και την άκουγαν για πρώτη φορά, ως αδαείς ορεσίβιοι (βουνίσιοι) που το παραδέχονταν και οι ίδιοι, αλλά παράλληλα και επειδή σέβονταν και εκτιμούσαν τους εγγράμματους διερχόμενους Έλληνες που τους αποκαλούσαν “μορφωμένους” και απορροφούσαν από αυτούς οποιαδήποτε νέα Ελληνική λέξη άκουγαν, νόμισαν ότι με την άγνωστη σε αυτούς λέξη **Αγέλη**, εννοούσε τον χώρο που ήταν συγκεντρωμένα τα ζώα.

Πιθανολογούσαν λοιπόν οι παλαιότεροι κάτοικοι του Χωριού στις αφηγήσεις τους, ότι η ονομασία της περιοχής προέκυψε από άγνοια αλλά και από παρερμηνεία που θα έγινε από τους κατοίκους του Χωριού που παρευρέθηκαν στην τότε συζήτηση, αφού θεώρησαν ότι η περιοχή που συγκεντρώνονται τα ζώα στην καθαρεύουσα αποκαλείται “**Αγέλη**”.

Σταδιακά και με την πάροδο του χρόνου στο Χωριό καθιέρωσαν την λέξη **“Αγέλη”** ως ονομασία αυτής της περιοχής, που στη συνέχεια την προσάρμοσαν στην τοπική τους ντοπιολαλιά και άρχισαν πλέον να την αποκαλούν **“Αέλη”**.

Σημείωση Συντάκτη: Η έρευνα αυτή ξεκίνησε πριν από αρκετές δεκαετίες και με την αναγραφή “Αφηγήσεις παλαιών κατοίκων του Χωριού” αναφέρεται σε πληροφορίες που λήφθηκαν από ανθρώπους που γεννήθηκαν από το 1895 (έτος γέννησης της Γιαγιάς μου ΜΕΡΙΚΙΔΟΥ ΖΩΗΣ, που μου έδωσε τις πρώτες πληροφορίες) μέχρι και τις πρώτες δεκαετίες του 1900.

Εννοείται ότι με την αναγραφή “Αφηγήσεις παλαιότερων” γίνεται αναφορά σε αφηγήσεις κατοίκων που είχαν γεννηθεί πριν από το 1895.

Σημείωση: Στην “Αέλη” πέρα από την συγκέντρωση των ζώων από τους τσομπάνηδες, είχε καθιερωθεί από εκείνη την εποχή να γίνεται συγκέντρωση των ζώων του Χωριού για να τα “μαρκάρουν” (σημάδεμα ιδιοκτησίας με πυρακτωμένο σίδηρο), όπως και στα νεότερα χρόνια για τον εμβολιασμό των ζώων του Χωριού από Κτηνίατρο.

Τα επόμενα χρόνια, το Χωριό επεκτάθηκε και πέρα από την περιοχή της “Αέλης”. Η περιοχή όμως παρέμεινε ως μεγάλη “αλάνα” και σε αυτήν πλέον γινόταν διασταύρωση τεσσάρων δρόμων του Χωριού.

- Ένας δρόμος δυτικά προς την Κοινότητα (πάνω δρόμος).
- Ένας δρόμος προς την νοτιοδυτική πλευρά του Χωριού (κάτω δρόμος), που αφού έβγαινε έξω από το Χωριό, συνέχιζε προς τον Πεντάλοφο.
- Ένας δρόμος, προς βόρεια και βορειοανατολικά του Χωριού.
- Ένας δρόμος ανατολικά, προς το Ορμένιο.

Σημείωση: Οι δρόμοι προς Ορμένιο και Πεντάλοφο, το 1952 από απλοί αμαξιτοί που ήταν μέχρι τότε, μετατράπηκαν σε Δημόσιους επαρχιακούς δρόμους.

Το 1967, μετά από απαλλοτριώσεις θα προστεθεί και 5^{ος} δρόμος, με τη διάνοιξη νέου Δημόσιου δρόμου 700 περίπου μέτρων προς Πεντάλοφο, χωρίς μεγάλη πλέον υποχρεωτική διαδρομή μέσα από το Χωριό.

Το 1950, βορειοανατολικά της περιοχής, σε Κοινοτικό οικόπεδο, έγινε η ανέγερση του Δημοτικού Σχολείου του Χωριού.

Το 1955, σε αυτή την θέση, έγινε παραχώρηση οικοπέδου από την Κοινότητα, στην "Πρόνοια Βορείων Επαρχιών Ελλάδος" για την ανέγερση οικήματος προς στέγαση "Σπίτι του Παιδιού".

Περί δωρεάν παραχώρησης οικοπέδου Κοινότητος Πετρωτῶν Νομοῦ Ἐβρου εἰς Πρόνοιαν Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΕΒΡΟΥ

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4944)18.2.1955 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ἐρειδομένης εἰς τὸ ἄρθρον 194 τοῦ Κ.Ν.Δ.Κ., ἐν συνδυασμῶ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 72480)13.10.54 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργ. Ἐσωτερικῶν, ἐνεκρίθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 125)10.12.54 ἀπόφασιν τοῦ Κοινοτικῆ Συμβουλίου Πετρωτῶν Νομοῦ Ἐβρου, περὶ δωρεάν παραχώρησης εἰς τὴν Πρόνοιαν Βορ. Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος, τοῦ ἐν θέσει: «Ἀγέλη» Κοινοτικῆ οἰκοπέδου, ἐκτάσεως 21)2 στρεμμάτων περίπου, διὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ανέγερσιν οἰκήματος πρὸς στέγασιν τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους αἰτίως λεπτομερῶς ἐκτίθενται ἐν ταῖς ὡς ἄνω ἀποφάσεσιν.

Απόκομμα από Φ.Ε.Κ. 42 Β / 1955

Το 1956, θα ξεκινήσει η ανέγερση του «Σπίτι Παιδιού Πετρωτών» και θα ολοκληρωθεί τον επόμενο χρόνο (1957).

Ακολούθησε τα επόμενα χρόνια, η μεταφορά στην "Αέλη" του «Ηρώου» του Χωριού που μέχρι τότε βρισκόταν στην αυλή της Εκκλησίας δίπλα στο κτίριο της Κοινότητας, αφού μέχρι περίπου το 1960, το κέντρο και η πλατεία του Χωριού βρισκόταν στην περιοχή της Εκκλησίας και της Κοινότητας.

Μετά την συγκέντρωση στην περιοχή της "Αέλης" του Σχολείου, του "Σπίτι του Παιδιού" αλλά και την τοποθέτηση του "Ηρώου", η περιοχή καθιερώθηκε επίσημα πλέον, ως η νέα Πλατεία του Χωριού και σταδιακά έπαυσε η ονομασία της ως "Αέλη" και επικράτησε πλέον να αποκαλείται "Πλατεία".

3. ΤΡΙΑ ΠΗΓΑΔΙΑ

Στα Πετρωτά, στην περιοχή του Χωριού "Πέρδικος", από τα πολύ παλιά χρόνια υπήρχαν τρία πηγάδια, που η μεταξύ τους απόσταση δεν υπερέβαινε τα 2 - 3 μέτρα. Εναλλακτικά, η περιοχή ονομάζονταν και "Τρία πηγάδια".

Τα νερά από τα πηγάδια, χρησιμοποιούνταν αφού αντλούνταν με κουβά δεμένο με σχοινί, για την εξυπηρέτηση των κατοίκων αυτής της περιοχής του Χωριού σε ανάγκες νερού για όλες τις εργασίες των νοικοκυριών, αλλά για το πότισμα των ζώων της κάθε Οικογένειας.

Σημείωση: Χαρακτηριστικό της περιοχής ήταν ότι στην γιορτή των "Θεοφανείων", μετά την λειτουργία, ο Ιερέας του Χωριού προέβαινε σε "δημοπρασία" προκειμένου αυτοί που "πλειοδοτούσαν" να παραλάβουν μερικά (6 ή 7 ή 8) "Εικονίσματα" από την Εκκλησία και να τα μεταφέρουν στα "Τρία πηγάδια" για την λειτουργία του "καθαγιασμού των υδάτων".

Όταν η πομπή με τους πιστούς έφτανε στα Τρία Πηγάδια, ο Ιερέας αφού κατέβαζε με σχοινί τον Σταυρό σε ένα πηγάδι, έψελνε το Απολυτίκιο

"Εν Ιορδάνη βαπτιζομένου σου Κύριε. . .", ευλογούσε και μοίραζε "Αγιασμό" στους παρευρισκόμενους για τα σπίτια τους.

ΤΡΙΑ ΠΗΓΑΔΙΑ – ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ 1947

Φωτογραφία από Αρχείο ΠΑΡΑΣΧΟΥ ΚΩΣΤΟΓΛΟΥ

Όπως όλο το Χωριό, έτσι και αυτή η περιοχή βρισκόταν σε επικλινές έδαφος. Σε τούτη όμως την περιοχή η "υψομετρική διαφορά" από τα σπίτια που υπήρχαν στην πάνω περιοχή από τα Πηγάδια, με τα σπίτια που υπήρχαν στο αμέσως πιο κάτω επίπεδο, παρά την κοντινή απόσταση, μπορεί να ήταν 2 ή και 3 μέτρα.

Μεταξύ των δύο "επιπέδων" υπήρχε και υπάρχει κοινοτικός δρόμος που πέρα από τη χρήση του, έξω από το Χωριό ως "αγροτικός", οδηγεί και στα Νεκροταφεία του Χωριού.

Προκειμένου να ολοκληρωθεί η περιγραφή του τοπίου, πρέπει να αναφερθεί ότι, δίπλα από τα Πηγάδια υπήρχε κι ένα μικρό ρέμα που σχηματίστηκε λόγω του επικλινούς εδάφους από τα νερά της βροχής.

Το 1961, λόγω της διάβρωσης του εδάφους που δημιουργήθηκε στην περιοχή, στον δρόμο, αλλά και στα Πηγάδια από το ρέμα (στην τοπική τους διάλεκτο, το αποκαλούσαν "αρυάκι"), η Κοινότητα αποφάσισε την αποκατάσταση των ζημιών με "Προσωπική εργασία" των κατοίκων του Χωριού.

Σημείωση: Η "Προσωπική εργασία" ήταν ένας θεσμός που είχε καθιερωθεί από τα προπολεμικά χρόνια και συνεχίστηκε για μερικές δεκαετίες και στην μεταπολεμική εποχή.

Με τις εργασίες που έγιναν, ο δρόμος της περιοχής απόστασης περί των 100 μέτρων, με πέτρινη κατασκευή και ελάχιστα χώματα, έγινε πλέον "βατός" και "επίπεδος" και η ροή των νερών του υπάρχοντος ρέματος, τέθηκε υπό έλεγχο και τα νερά κατευθύνθηκαν σε συγκεκριμένη διαδρομή.

Στα πλαίσια αποκατάστασης των μέχρι τότε δημιουργηθέντων ζημιών, αποφασίστηκε από την Κοινότητα, το κλείσιμο του ενός από τα "Τρία πηγάδια", το πλέον βορεινό, που είχε επηρεαστεί ανεπανόρθωτα από τα διερχόμενα νερά και τα φερτά υλικά που μετέφεραν.

Παρά το κλείσιμο του τρίτου Πηγαδιού, η περιοχή παρέμεινε να αποκαλείται "Τρία Πηγάδια", αφού η ονομασία "Πέρδικος", μετά την δεκαετία του 1960, είχε πλέον ατονήσει έως που τελικά είχε καταργηθεί (ξεχαστεί).

Σημείωση: Στα σχετικά πρόσφατα χρόνια, έγιναν εργασίες συντήρησης και ανάδειξης της περιοχής.

4. ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΣ

Παρά την ύπαρξη του σχετικού υψώματος στο Χωριό με την ονομασία “Ανεμόμυλος”, για την ύπαρξη και λειτουργία “Ανεμόμυλου” στην περιοχή, από την προφορική παράδοση δεν διασώθηκε καμιά επιβεβαιωμένη πληροφορία για την ύπαρξή του ή τον λόγο ονομασίας της περιοχής με αυτό το χαρακτηριστικό όνομα.

*Σημείωση: Μεταξύ των άλλων πληροφοριών που διασώθηκαν για τα Χωριά που υπήρχαν στην ορεινή περιοχή του σημερινού “Τριγώνου”, αναφέρεται η ύπαρξη **ενός μόνο Ανεμόμυλου** στην περιοχή και συγκεκριμένα στο Χωριό **ΜΠΑΡΑ** (Χωριό που υπήρχε μεταξύ ΠΕΤΡΩΤΩΝ και ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ).*

Στο Χωριό, από την ίδρυσή του μέχρι τα προπολεμικά χρόνια, για την παραγωγή αλεύρων και ζωοτροφών υπήρχε μεγάλος αριθμός “Νερόμυλων”, που ήταν εγκατεστημένοι σε ρέματα έξω από το Χωριό που είχαν συνεχή ροή νερών. Αναφέρεται ότι, αν και το 1938 άρχισε να λειτουργεί εντός του Χωριού “Πετρόμυλος” με κίνηση από Ατμομηχανή, η ύπαρξη και λειτουργία των Νερόμυλων δεν σταμάτησε. Σύμφωνα με πληροφορίες μέχρι το 1946 λειτουργούσαν 12 Νερόμυλοι.

Στις αφηγήσεις παλαιών κατοίκων του Χωριού που ασχολήθηκαν με την έρευνα για την ιστορία του τόπου από τους παλαιότερους τους, για την ονοματοδοσία αυτής της περιοχής δεν προέκυψαν συγκεκριμένες πληροφορίες πέρα από ορισμένους προβληματισμούς, που αναφέρονται παρακάτω, με συγκεκριμένες σκέψεις και εικασίες που μεταφέρθηκαν από γενιά σε γενιά.

Σήμερα, σύμφωνα με την επιχειρηματολογία που συνοδεύει όλους τους συλλογισμούς των παλαιότερων, μπορούν να θεωρηθούν από τους ελάχιστους πλέον ερευνητές αν και χωρίς επιβεβαίωση, ως πιθανοί και ορθοί.

- Η ονομασία της περιοχής ως "Ανεμόμυλος", δεν μπορεί να ήταν τυχαία ανατιολόγητη επιλογή, αφού οι ονομασίες των τοποθεσιών (τοπωνύμια) του Χωριού συνήθως ήταν περιγραφικές της κάθε περιοχής και επιπλέον αυτό το όνομα αν και Ελληνικό το πιο πιθανό είναι μέχρι τότε να μην υπήρχε στο λεξιλόγιο των τότε κατοίκων του Χωριού.

(Η λέξη "Άνεμος" δεν χρησιμοποιούνταν στο Χωριό και με τη λέξη "Άέρας" και τον χαρακτηρισμό λίγος, πολύς, δυνατός, καλύπτονταν όλες οι γλωσσικές ανάγκες στην περιγραφή του συμβάντος)

- Η τοποθεσία αυτής της περιοχής λόγω του υψόμετρου αλλά και της μικρής απόστασής της από το Χωριό, ήταν ιδανική για την κατασκευή και λειτουργία Ανεμόμυλου.
- Επειδή υπήρχε η πληροφορία ότι για την κατασκευή της γέφυρας (1512-1529) στο Μουσταφά Πασά (σημερινό Svilengrad), μεταφέρθηκαν και εγκαταστάθηκαν στον τόπο τεχνίτες με καταγωγή από την ευρεία περιοχή της τότε Ηπείρου, που σε αυτούς περιλαμβάνονταν και τεχνίτες από το νησί της ΣΑΜΟΥ που είχαν καταφύγει στη Ήπειρο μετά από διωγμούς από τους Οθωμανούς και επειδή στα νησιά για τη δημιουργία αλεύρων και ζωοτροφών υπήρχαν αρκετοί Ανεμόμυλοι, μπορεί να θεωρηθεί ότι εκείνη την εποχή αυτοί οι τεχνίτες που είχαν εμπειρία στην κατασκευή Ανεμόμυλων που απαιτούνταν ιδιαίτερες γνώσεις στα τεχνικά χαρακτηριστικά (κυκλική κατασκευή, ύψος, προσανατολισμός κ.α.), να αποφάσισαν την κατασκευή Ανεμόμυλου και στον τόπο που εγκαταστάθηκαν.

Στον προβληματισμό τους οι παλαιοί κάτοικοι ανέφεραν ότι η κατασκευή του Ανεμόμυλου πρέπει να έγινε την εποχή που μόλις εγκαταστάθηκαν στον τόπο οι συγκεκριμένοι τεχνίτες, αφού μετά την ολοκλήρωση των εργασιών της Γέφυρας, σταδιακά μεγάλος αριθμός από αυτούς μετακόμισε σε άλλους τόπους και οι εναπομείναντες ήταν πλέον ελάχιστοι.

- Με την πάροδο του χρόνου, πρέπει να διαπιστώθηκε ότι συγκριτικά με τους Νερόμυλους που υπήρχαν σε μεγάλο αριθμό έξω από το Χωριό λόγω του επικλινούς εδάφους της ευρείας ημιορεινής περιοχής, ο Ανεμόμυλος μειονεκτούσε, αφού πέρα από το μεγάλο κόστος της κατασκευής του, είχε και τις διακοπές λειτουργίας του, κυρίως από έλλειψη ανέμων (άπνοια), ενώ οι Νερόμυλοι πλεονεκτούσαν, αφού λειτουργούσαν με τρεχούμενα νερά όλες τις

εποχές, οπότε αφενός είχαν σχετικά μικρή δαπάνη για την κατασκευή τους και αφετέρου είχαν την δυνατότητα αδιάκοπης λειτουργίας τους.

- Μετά από την παραπάνω διαπίστωση που έκαναν, δεν πρέπει να κατασκευάστηκε άλλος Ανεμόμυλος στο Χωριό. Άλλωστε εάν υπήρχαν κι άλλοι Ανεμόμυλοι, ο υπάρχων θα είχε προσδιορισμό ιδιοκτήτη, όπως συνέβαινε με τους νερόμυλους που προκειμένου να προσδιοριστούν αποκαλούνταν "Μύλος του .....(όνομα ή επώνυμο ιδιοκτήτη)".
- Όσον αφορά την μη ύπαρξη έστω και ελάχιστων ιχνών που να μαρτυρούσαν την ύπαρξη του Ανεμόμυλου, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η έκταση που καταλάμβανε πρέπει να ήταν ελάχιστα τετραγωνικά αφού η κατασκευή του γινόταν κυρίως "καθ' ύψος" με κατεργασμένες πέτρες. Με την εγκατάλειψη του κτίσματος και την πάροδο του χρόνου, οι πέτρες πρέπει να μεταφέρθηκαν στο χωριό για άλλη χρήση, οπότε δεν απέμειναν ίχνη ύπαρξης του Ανεμόμυλου.
- Σύμφωνα με τον παραπάνω συλλογισμό, εάν ο Ανεμόμυλος κατασκευάστηκε όταν εγκαταστάθηκαν οι πρώτοι κάτοικοι του Χωριού, δηλαδή τον δέκατο έκτο (16^ο) αιώνα και εάν υποθετηθεί ότι λειτούργησε 50 ή ακόμη και 100 χρόνια, λογικό είναι να μην υπάρχουν πληροφορίες, όπως δεν υπάρχουν άλλωστε και για το Χωριό πέρα από ορισμένες γενικότητες από την προφορική παράδοση, αφού αφενός χάθηκαν στο βάθος του χρόνου (400-500 χρόνια) και αφετέρου αφού όλες οι υπάρχουσες γραπτές και προφορικές πληροφορίες που αφορούν το Χωριό, αναφέρονται από τα μέσα περίπου του 19^{ου} αιώνα και μετέπειτα.

Στα νεότερα χρόνια, στην τοποθεσία του "Ανεμόμυλου", το 1941 στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, ο Βουλγάρικος στρατός που είχε καταλάβει το Χωριό, κατασκεύασε ένα λιθόκτιστο Πολυβολείο ενισχυμένο με οπλισμένο σκυρόδεμα (Μπετόν αρμέ).

Μετά την απελευθέρωση, στην εποχή του Εμφυλίου Πολέμου το Πολυβολείο ανατινάχθηκε και στο σημείο εκείνο μέχρι το 2000 υπήρχε μέσα σε μεγάλο λάκκο που προήλθε από την ανατίναξη, ένα μεγάλο συμπαγές υπόλειμμα από τσιμέντο και σιδερόβεργες, του ανατιναγμένου πολυβολείου.

Το 2000 απομακρύνθηκε ο τιμεντένιος ανατιναγμένος όγκος, ισοπεδώθηκε το έδαφος και στην περιοχή που παρέμεινε να ονομάζεται "Ανεμόμυλος", άρχισε η διαμόρφωση του χώρου και η κατασκευή κτιρίου με σκοπό τη δημιουργία χώρου αναψυχής.

Σημείωση: Το 2005, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ορεστιάδας, αποφάσισε και ενέκρινε τον χαρακτηρισμό του κτιρίου που είχε κατασκευασθεί μετά του περιβάλλοντα χώρου του, ως «Κτίριο Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Αναψυχής».

5. ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ

Στα δυτικά του Χωριού και νότια του υψώματος "Ανεμόμυλος" υπάρχει το ύψωμα "Καλόγερος".

Οι παλαιοί κάτοικοι του Χωριού, στις αφηγήσεις τους ανέφεραν ότι είχαν ακούσει κι αυτοί από παλαιότερους τους, ότι σε αυτήν την περιοχή κάποτε διέμενε κάποιος Καλόγερος.

Με την παρέλευση του χρόνου, το ύψωμα καθιερώθηκε από τους κατοίκους του Χωριού, ως τόπος προσδιορισμού να αποκαλείται "Καλόγερος".

Ο Καλόγερος που διέμενε στο ύψωμα, πρέπει εδώ να ήταν η "Σκήτη" του (το ησυχαστήριό του, το ερημητήριό του), αφού σύμφωνα πάντα με αφηγήσεις των παλαιότερων, υπάγονταν σε παλιό Μοναστήρι που υπήρχε σε κοντινή απόσταση, στις παρυφές του υψώματος.

Σύμφωνα με την προφορική παράδοση, η θέση του Μοναστηριού ήταν εκεί που σήμερα βρίσκεται το Παρεκκλήσι της “Ζωοδόχου Πηγής” που όλοι γνωρίζουμε ως “Αγιά Παρασκευή”.

Στο Μοναστήρι αυτό, πάντα σύμφωνα με την παράδοση, διέμενε ένας μικρός αριθμός Μοναχών (Καλόγερων).

Στα Οθωμανικά χρόνια, το Μοναστήρι δέχθηκε επιδρομή και όλοι οι Μοναχοί κατεσφάγησαν. Ο τόπος του μαρτυρίου τους, έγινε και τόπος της ταφής τους.

Αργότερα, δεν ορίζεται χρόνος αλλά ήταν ακόμη εποχή Τουρκοκρατίας, σε αυτήν την τοποθεσία ίσως και στην ακριβή θέση που υπήρχε παλαιότερα το Μοναστήρι, οι κάτοικοι του Χωριού ανήγειραν το Παρεκκλήσι στο όνομα της “Ζωοδόχου Πηγής”.

Σημείωση Συντάκτη: Πληροφορίες για την χρονολογική περίοδο που διέμενε στον τόπο ο Καλόγερος δεν διασώθηκαν. Υπάρχει περίπτωση να έζησε την περίοδο που λειτουργούσε το Μοναστήρι, υπάρχει όμως και το ενδεχόμενο να εγκαταστάθηκε στην περιοχή μετά από τον μαρτυρικό θάνατο των Μοναχών.

Σύμφωνα με την προφορική παράδοση, όταν ο Καλόγερος απεβίωσε, η ταφή του έγινε στον τόπο που υπήρχε το Μοναστήρι και σήμερα ο Τάφος του βρίσκεται μπροστά στο χώρο του Παρεκκλησίου.

6. ΚΑΜΙΣΑ

Στα βόρεια σύνορα της περιοχής του Χωριού με την Βουλγαρία, υπάρχει τοποθεσία που έχει το όνομα “Κάμισα”.

Στο ιστορικό της ονομασίας βρίσκουμε ότι οι Οθωμανοί, επειδή στην περιοχή υπήρχαν νερά από ρυάκια και παραπλεύρως άφθονα καλάμια, την περιοχή την αποκαλούσαν «kamis» που μεταφράζεται ως «Καλάμι».

Οι κάτοικοι των Πετρωτών, “Ελληνοποίησαν” το όνομα “kamis” και το μετέτρεψαν σε θηλυκό (η περιοχή).

Μετά την “Ελληνοποίηση” και την “παράφραση”, έδωσαν στην περιοχή το όνομα “Κάμισα”.

Το 1969, με Βασιλικό διάταγμα έγινε μετονομασία της περιοχής από "Κάμισα" σε "Κάλαμος" (η λέξη "καλάμι" στην καθαρεύουσα).

Περὶ μετονομασίας θέσεων συνοικισμῶν, πόλεων καὶ κωμῶν.

17. Αἱ παρὰ τῇ Κοινοῦτητι Πετρωτῶν κατωτέρω θέσεις μετονομάζονται ὡς ἑξῆς : «Τὰς Τεπὲ» εἰς «Πετροκορφή», «Παλῆδ Κουρί» εἰς «Παληδόδασος», «Τσαϊρούδια» εἰς «Λιβαδάκια», «Κονάκια» εἰς «Παλατάκια», «Νταουλτζή» εἰς «Τυμπανιστής», «Μπαίρια» εἰς «Υψώματα», «Τσούκα» εἰς «Ἄστοκορυφή», «Μπαραμπροῦ» εἰς «Περδικόρεμα» «Κάμισα» εἰς «Κάλαμος», «Καραβέλας» εἰς «Σκοτεινόν», «Καβάκια» εἰς «Λεύκη» καὶ «Σασλί» εἰς «Ψαθιάς».

Απόκομμα από Φ.Ε.Κ. 150Α / 1969

Σημείωση : Σήμερα, αναγνωρίζονται και οι δύο ονομασίες. Επίσημα, ισχύει το μετονομασμένο όνομα.

7. ΓΚΟΥΡΤΖΕΒΙΚΟΣ

Στα βόρεια σύνορα του Χωριού με τη Βουλγαρία, δυτικά από το ύψος της περιοχής "Κάμισα" (σήμερα επίσημα ονομάζεται "Κάλαμος") και βόρεια - βορειοανατολικά της περιοχής "Γκάζου μύλος", υπήρχε τοποθεσία που οι Βούλγαροι της περιοχής, την αποκαλούσαν Gŭrtsi vikone.

Το 1913, που έγινε χάραξη των συνόρων μεταξύ Οθωμανικού κράτους και Βουλγαρίας, η περιοχή παραχωρήθηκε στο Οθωμανικό κράτος.

Οι Έλληνες κάτοικοι του "Καράμπαγ", "Ελληνοποίησαν" το Βουλγάρικο όνομα και στην περιοχή έδωσαν το όνομα, ο τόπος "Γκουρτζεβίκος".

Το 1920, αφού ήδη είχαν αποχωρήσει από τα εδάφη, κατ' αρχήν οι Οθωμανοί και στη συνέχεια και οι Βούλγαροι, με νέα επαναχάραξη των συνόρων που επακολούθησε, μεταξύ πλέον Βουλγαρίας και κατ' αρχήν με το Κρατίδιο της "Διασυμμαχικής Θράκης" και στη συνέχεια με την Ελλάδα, η περιοχή αυτή αποδόθηκε στην Βουλγαρία.

Την οριοθέτηση με την "χάραξη" της "γραμμής", είχε αναλάβει Επιτροπή με εποπτεία και Διοίκηση από τον Γαλλικό στρατό.

Συγκεκριμένα, στην πορεία της υπό χάραξη της νέας οριογραμμής, ανατολικά προς την περιοχή των εδαφών του Ορμενίου, στην περιοχή αυτή δημιουργήθηκε μια εσοχή εις βάρος της Ελλάδας, η οποία παραχωρήθηκε στην Βουλγαρία .

Σύμφωνα με την Επιτροπή χάραξης της οριογραμμής, η εσοχή αυτή δημιουργήθηκε επειδή επάνω στην πορεία της υπό χάραξη οριογραμμής προς τα εδάφη του Ορμενίου υπήρχε πηγή με αναβλύζοντα νερά, όπως και ρέμα με τρεχούμενα νερά και επί πλέον η βλάστηση στη περιοχή ήταν πυκνή λόγω της συνεχούς ροής των νερών και επειδή σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες κατά την οριοθέτηση έπρεπε,

“Η φυσική ροή των νερών ενός Κράτους που προέρχονται από βροχή ή από πηγές, να μην μεταφέρεται στο άλλο Κράτος”;

οπότε δεν θα μπορούσε να γίνει διαχωρισμός, όπου η μεν πηγή να αποδίδονταν στην Βουλγαρία και τα δε εδάφη να αποδίδονταν στην Ελλάδα, αποφασίσθηκε να δημιουργηθεί η εσοχή αυτή, ίσως και για πρακτικούς λόγους λόγω του βαλτώδους εδάφους και της δύσκολης βατότητας της περιοχής, και να γίνει απόδοση ολόκληρης της περιοχής στην Βουλγαρία.

Σημείωση: Σύμφωνα με προφορική ανεπίσημη πληροφόρηση, από Μέλη της Επιτροπής χάραξης των συνόρων έγινε πρόταση στους Έλληνες για την απόδοση ολόκληρης της περιοχής σε αυτούς με οικονομικό αντάλλαγμα 4 χρυσών Λιρών.

Η πρόταση δεν έγινε αποδεκτή από τους κατοίκους του Χωριού.

Παρά την απόδοση της περιοχής στην Βουλγαρία, οι Έλληνες εξακολούθησαν, για λόγους προσδιορισμού της περιοχής, στις αφηγήσεις τους την περιοχή να την αποκαλούν “Γκουρτζεβίκο” άσχετα αν αναφέρονται πλέον στο Βουλγάρικο τοπωνύμιο που σήμερα αποκαλείται “Γκουρτζεβίτσιτσε”.

Σημείωση 1: Σε ελεύθερη μετάφραση από την Βουλγάρικη "γλώσσα" στην Ελληνική, η ονομασία **Gürtsi vikove** μεταφράζεται ως "Ελλήνων φωνές - κραυγές" που προφανώς προήλθε από κάποιο δραματικό γεγονός που υπέστησαν σε αυτή την περιοχή οι Έλληνες που κατοικούσαν στην περιοχή.

Σημείωση 2: Κάποιοι ερευνητές, αναφέρουν την εκδοχή ότι οι Βούλγαροι έδωσαν το "περιγραφικό" αυτό όνομα στην περιοχή από τους "σπαραγμούς" Ελλήνων που σφαγιάστηκαν σε αυτόν τον τόπο κατά την προέλαση των Οθωμανών μετά την "Μάχη του Τσιρμέν" (Μάχη Μαρίτσας) το 1371.

Άποψη Συντάκτη:

Προσωπικά, απορρίπτω την παραπάνω εκδοχή, για τους λόγους:

1. Μετά την "Μάχη του Τσιρμέν" που έγινε το 1371, μεταξύ της Συμμαχίας Χριστιανών Βαλκανικής (Σέρβοι, Κροάτες, Ούγγροι) και των Οθωμανών, δεν αναφέρεται προέλαση των Οθωμανών προς αυτή την περιοχή, που απείχε 10 και πλέον χιλιόμετρα προς τα ορεινά και ήταν ασύμφορο και άνευ ενδιαφέροντος να μετακινηθεί δύναμη στρατού για τους ελάχιστους άοπλους εργάτες κατοίκους αυτής της περιοχής.
2. Κύριος όμως λόγος απόρριψης της εκδοχής αυτής είναι ότι, οι Βούλγαροι εγκαταστάθηκαν στην ευρεία περιοχή μετά το 1878, οπότε δεν βρισκόταν σε αυτά τα εδάφη εκείνη την εποχή (1371) για να αποδώσουν περιγραφικό όνομα στην περιοχή και μάλιστα στη γλώσσα τους.
3. Κατά την γνώμη μου, ενδέχεται η ονομασία ίσως να προήλθε σε νεότερη εποχή και συγκεκριμένα στο διάστημα μεταξύ του 1878 (Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου) και της ταραχώδους εποχής για τον τόπο από το 1912 έως το 1915, μετά από κάποιο δραματικό περιστατικό, που πρέπει να συνέβη εις βάρος των Ελλήνων της περιοχής.

Υπόψη, ότι το 1912 η περιοχή υπάχθηκε από το Οθωμανικό κράτος στην Βουλγαρία, το 1913 από την Βουλγαρία στο Οθωμανικό κράτος και το 1915 από το Οθωμανικό κράτος και πάλι στην Βουλγαρία.

Στην ιστορία, αναφέρεται ότι σε κάθε μεταβολή της Διοίκησης της περιοχής, από τους Οθωμανούς στους Βούλγαρους ή το αντίθετο, οι αποχωρούντες συνήθως κατά την οπισθοχώρηση επιδίδονταν, σε καταστροφές και βιαιότητες μέχρι και σε φόνους των κατοίκων των περιοχών που διέρχονταν.

4. Ενδέχεται όμως, ίσως οι “Σπαραγμοί – κραυγές” να προέρχονταν από Έλληνες που κατοικούσαν στις παρακείμενες περιοχές, στον Οικισμό “Παλιοκκλήσι” και “Γκάζου μύλος” που υπήρχε λατομείο και που κάποια χρονική στιγμή ένας αριθμός από αυτούς, είτε να βρίσκονταν στην περιοχή με την βρύση για εργασία ή άλλη απασχόληση, είτε να μεταφέρθηκαν βίαια εκεί, και να δέχθηκαν επίθεση από Ληστές ή Κομιτατζήδες που δρούσαν για μεγάλη χρονική περίοδο στην ευρεία περιοχή και που επιδίδονταν σε κλοπές, αρπαγές, πυρπολήσεις, καταστροφές, ή και που προέβαιναν ακόμη και σε επιθέσεις με φόνους.

Σημείωση Συντάκτη:

Παρά την αιτιολόγηση των σκέψεών μου, τα παραπάνω ενδεχόμενα για την ονομασία της περιοχής, αναφέρονται στο κείμενο με την ένδειξη “**Άποψη Συντάκτη**” και είναι **Προσωπική άποψη του Συντάκτη**.

8. Αγιά Παρασκευή (Ζωοδόχου Πηγής)

Στην βορεινή πλευρά του Χωριού, στην περιοχή που βρίσκονται τα παλιά Νεκροταφεία του Χωριού, βρίσκεται το Παρεκκλήσι της “Ζωοδόχου Πηγής”.

Σύμφωνα με υπάρχουσα επιγραφή στο Παρεκκλήσι, στις 12 Απριλίου 1954 ολοκληρώθηκε, όπως αναγράφεται, “εκτίσθη εκ βάθρων” η ανακατασκευή του.

Ως επιβεβαίωση της παλαιότητας του Παρεκκλησίου θεωρείται ότι, ο λόγος που έγινε η ανακατασκευή του “ εκ βάθρων” οφείλονταν στην παλαιότητά του, που δεν επιδέχονταν συντήρησης ή επισκευής.

Η πρώτη, μετά την ανακατασκευή, “Θεία λειτουργία” στο Παρεκκλήσι, έγινε την Παρασκευή 30 Απριλίου 1954, εορτή της “Ζωοδόχου Πηγής”.

Παρασκευή, 30 Απριλίου 1954
Φωτογραφία: Από ΑΡΧΕΙΟ ΚΕΛΕΜΙΔΗ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Σημείωση: Η “Ζωοδόχος Πηγή” εορτάζεται στην Ορθόδοξη Εκκλησία, πάντα την πρώτη Παρασκευή μετά το Πάσχα.

Στα Πετρωτά, ανεπίσημα το Παρεκκλήσι το αποκαλούν “Αγιά Παρασκευή”.

Επειδή δεν υπάρχουν πληροφορίες, θεωρείται ότι η ονομασία προέκυψε από την σταθερή ημέρα της Εορτής.

Οι παλαιοί κάτοικοι του Χωριού στις αφηγήσεις τους, ανέφεραν ότι είχαν ακούσει και αυτοί από παλαιότερους τους, ότι σε αυτήν την περιοχή στα πολύ παλιά χρόνια υπήρχε ένα Μοναστήρι όπου διέμενε ένας μικρός αριθμός Μοναχών (Καλόγερων).

Στα Οθωμανικά χρόνια, η Μονή (Μοναστήρι), δέχθηκε επιδρομή και κατεσφάγησαν όλοι οι Μοναχοί. Ο τόπος του μαρτυρίου τους, έγινε και τόπος της ταφής τους.

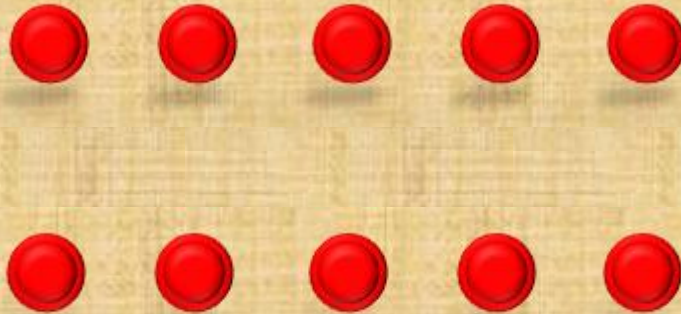
Αργότερα, δεν ορίζεται χρόνος αλλά ήταν ακόμη εποχή Τουρκοκρατίας, σε αυτήν την τοποθεσία και εφόσον μάλλον δεν υπήρχε πλέον το Μοναστήρι, οι κάτοικοι του Χωριού ανήγειραν το Παρεκκλήσι στο όνομα της “Ζωοδόχου Πηγής”.

Σημείωση: Επειδή δεν αναφέρεται εύρεση έστω και θεμελίων της Μονής στην περιοχή, θεωρείται ότι η ανέγερση του Παρεκκλησίου έγινε στην ακριβή θέση που υπήρχε η Μονή.

Λέγεται ότι, στην “Ταπόπλακα” του μνήματος που υπάρχει έξω από το Εκκλησάκι αναγράφονταν τα ονόματα των ενταφιασθέντων Μοναχών.

Σχόλιο Συντάκτη: Σήμερα, λόγω της πολυκαιρίας, δεν διακρίνονται Ονόματα. Οι διαστάσεις όμως της "Ταφόπλακας" μας αφήνουν περιθώρια να υποθέσουμε ότι σε αυτήν γινόταν αναγραφή άνω του ενός Ονοματεπωνύμων.

Λεπτομέρεια: Επειδή την εποχή της Τουρκοκρατίας οι Έλληνες που είχαν σχέση με την Μητρόπολη της Αδριανούπολης σύμφωνα με τα πρότυπα εκείνης της εποχής, αποκτούσαν Επώνυμο που αυτό ήταν το Πατρώνυμό τους (π.χ. ο Άγγελος παιδί του Θεοδώρου αναγράφονταν με το Όνομα Άγγελος και με το Επώνυμο Θεοδώρου), λέγεται ότι στα νεότερα χρόνια, όταν ακόμη ήταν ευδιάκριτη η αναγραφή των Ονοματεπωνύμων των ταφέντων στην ταφόπλακα, οι απλοϊκοί κάτοικοι του Χωριού, μη έχοντας υπόψη αυτά που ίσχυαν πριν από την απελευθέρωση, στις αφηγήσεις τους ανέφεραν ότι οι Μοναχοί δεν είχαν καταγωγή από τον τόπο και τους χαρακτήριζαν ως "ξένους" (καταγωγή από άλλα μέρη), αφού στην ταφόπλακα αναγράφονταν, κατά την γνώμη τους, με άγνωστα - ξένα - Ονοματεπώνυμα.

9. ΚΑΡΑΒΕΛΗΣ

Από τον Οκτώβριο του 1919, η περιοχή της σημερινής Δυτικής Θράκης διοικητικά υπάγονταν στο νεοσύστατο ανεξάρτητο Κρατίδιο υπό Γαλλική Διοίκηση με την επωνυμία "Διασυμμαχική Θράκη".

Στις 14 Μαΐου 1920, μετά από συναίνεση των Γάλλων, ο Ελληνικός Στρατός ξεκίνησε την προέλασή του από την περιοχή της Ξάνθης για την "αμαχητί" κατάληψη ολόκληρης της Δυτικής Θράκης και την προσάρτησή της στο Ελληνικό Κράτος.

Στις 20 και 21 Μαΐου, έφθασε μέχρι και τα βορειότερα εδάφη του σημερινού «Τριγώνου», στα Χωριά Καράμπαγ (Πετρωτά), Γιαϊλατζήκ (Γυαλιά), Μπάρα και Μπέστεπέ (Πεντάλοφο).

Στο Χωριό Καράμπαγ (μετέπειτα Πετρωτά) η άφιξη και υποδοχή του Ελληνικού Στρατού έγινε στις 20 Μαΐου.

Η υποδοχή από τους κατοίκους έγινε έξω από το Χωριό, στην περιοχή "Αμπέλια" που βρίσκεται μερικές εκατοντάδες μέτρα βόρεια του Χωριού.

Σημείωση: Την εποχή εκείνη η οδική σύνδεση (καρόδρομος) με το Τσιρμέν (μετέπειτα Ορμένιο), γινόταν από την βόρεια - βορειοανατολική πλευρά του Χωριού.

- *Η οδική σύνδεση από τη σημερινή διαδρομή έγινε στην περίοδο 1950-1955.*

Ο δρόμος που ξεκινούσε από το Χωριό με προορισμό τις βόρειες εδαφικές περιοχές του Χωριού, αλλά και συνέχιζε ανατολικά προς το γειτονικό Χωριό Τσιρμέν, διέρχονταν από την περιοχή "Αμπέλια".

Σε αυτήν την περιοχή, σε κάποιο σημείο λόγω του επικλινούς εδάφους υπήρχε ένα μεγάλο ρέμα που είχε σχηματισθεί από τα νερά της βροχής, με κατεύθυνση από δυτικά προς ανατολικά.

Το ρέμα, με την πάροδο του χρόνου ειδικά μετά από βροχοπτώσεις, μετατρέπονταν σε χείμαρρο με αποτέλεσμα να δημιουργείται πρόβλημα διέλευσής του.

Προκειμένου οι κάτοικοι του Χωριού να το διέρχονται με τα κάρα τους όλες τις εποχές, δημιούργησαν σε ένα στενωπό σημείο μια διάβαση πλάτους τριών περίπου μέτρων με πέτρες και ξύλα του δάσους.

Στο στενωπό του δρόμου που υπήρχε η διάβαση του ρέματος, οι κάτοικοι του Χωριού θεωρώντας ότι η τοποθεσία αυτή ήταν η νοητή είσοδος του Χωριού, ανέμεναν τον Ελληνικό Στρατό που κατευθύνονταν από την περιοχή του Τσιρμέν στο Χωριό τους.

Με την άφιξη του Ελληνικού Στρατού και στην συνάντηση που ακολούθησε με τους εκπροσώπους του Χωριού, υπεύθυνος για την κατάληψη και παραλαβή του τόπου από τις Ελληνικές δυνάμεις ήταν ο Αξιωματικός, Διοικητής της Στρατιωτικής δύναμης, Συνταγματάρχης του 3/40 Συντάγματος Ευζώνων Πεζικού **Γεώργιος Καραβέλης** (1868-1944, εκ Μεγάλης Βρύσης Λακεδαιμόνος/Λακωνίας).

Ακολούθησε η επίσημη άφιξη και είσοδος του Ελληνικού Στρατού στο Χωριό, για τις τυπικές αλλά μοναδικές για τους κατοίκους του Χωριού διαδικασίες.

Στην πανηγυρική ατμόσφαιρα που δημιουργήθηκε, ακολούθησε και η σχετική αναμνηστική φωτογράφιση του Συνταγματάρχη με τους επιφανείς του Χωριού μπροστά στο τότε κτίριο της Κοινότητας του Χωριού.

Αναμνηστική φωτογράφιση κατά την απελευθέρωση των ΠΕΤΡΩΤΩΝ

Μαΐου 20 εως 29ος 1920 όταν ειγδαν Έλληνες

Μαΐου 20 από έτος 1920 όταν ήλθαν Έλληνες
Ιδιόγραφη οπισθογράφιση της φωτογραφίας από τον ΤΣΙΟΡΜΠΑΤΖΗ (ΚΩΣΤΟΓΛΟΥ) ΕΥΣΤΡΑΤΙΟ

Οι κάτοικοι του Χωριού, το σημείο του δρόμου που έγινε η υποδοχή αλλά και το ρέμα που υπήρχε, σε ένδειξη χαράς, τιμής και ευγνωμοσύνης, αλλά παράλληλα και ως τόπο προσδιορισμού, καθιερώθηκε να τα αποκαλούν με το επώνυμο του πρώτου επίσημου εκπροσώπου του Ελληνικού Κράτους, "Καραβέλης".

Σημείωση: Στο λεξιλόγιο των κατοίκων του Χωριού δεν υπήρχε τότε η λέξη "ρέμα". Η περιγραφή του προσδιορίζονταν με την λέξη "ρυάκι" και στην τοπική ντοπιολαλιά το αποκαλούσαν "αρυάκι".

Επειδή το Χωριό και οι περισσότερες περιοχές του βρισκόταν σε επικλινές έδαφος, στον τόπο υπήρχαν πολλά "αρυάκια", μικρά και μεγάλα.

Με την πάροδο του χρόνου, οι νεότεροι κάτοικοι του Χωριού αγνοώντας πλέον το χρονικό της ονοματοδοσίας αυτού του ρέματος, όπως επίσης αγνοώντας ότι αυτή η ονομασία ήταν Επώνυμο αφού παρόμοια Επώνυμα δεν υπήρχαν στον τόπο τους, στις μεταξύ τους συζητήσεις, σύμφωνα με δικό τους σκεπτικό, αφού το μεγάλο "αρυάκι" είχε το όνομα "Καραβέλης", τα μικρά "αρυάκια" που είχαν νερό κυρίως μετά από βροχοπτώσεις τα προσδιόριζαν με τη λέξη "Κάραβος", θεωρώντας ότι αφού το μεγάλο ονομαζόταν "Καραβέλης", το μικρότερο το ονόμαζαν "Κάραβος".

Σημείωση Συντάκτη:

Στο Χωριό, υπάρχουν δεκάδες τοποθεσίες και κάθε μία και με το δικό της όνομα. Οι παραπάνω αναφορές, γίνονται τυχαία και ενδεικτικά, αφού για τις παραπάνω τοποθεσίες και ονομασίες, βρέθηκαν ή υπήρχαν πληροφορίες από παλαιούς κατοίκους του Χωριού.

Σε επόμενη εργασία από εμένα ή από άλλους ερευνητές, ίσως προστεθούν πληροφορίες και για άλλες περιοχές.

Αλεξανδρούπολη, Δεκέμβριος 2021

Παράσχος Ε. Κώστογλου

Ερευνητής & Συντάκτης αυτής της Εργασίας